

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Ajuntament sobre l'accés a la gravació d'una trucada efectuada al Servei Local de Teleassistència.

En data 24 d'agost de 2023, un Ajuntament ha presentat davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (en endavant, la GAIP) una petició de dictamen en relació a una petició d'accés al contingut d'unes comunicacions (de veu) entre el Servei Local de Teleassistència i una persona usuària (difunta) per part dels familiars de la persona usuària.

En data 30 d'agost de 2023, la GAIP considera que no és competent i d'acord amb el que preveu l'article 5.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades deriva la consulta a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

La consulta sol·licita informació sobre com procedir en relació a una petició d'accés d'uns familiars al contingut d'una trucada al Servei Local de Teleassistència per part d'una persona usuària del servei (difunta).

Analitzada la consulta, que no s'acompanya de cap altra informació, vista la normativa vigent aplicable, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica s'emet el dictamen següent.

I

(...)

II

En l'escrit de consulta s'exposa que els familiars d'una persona difunta, usuària del Servei Local de Teleassistència sol·liciten l'accés a una trucada feta per la persona usuària en data 18 d'abril de 2023. La motivació argumentada pels familiars de la persona usuària (difunta) és voler escoltar les darreres paraules del seu familiar. L'ajuntament planteja a aquesta Autoritat si el lliurament d'aquesta gravació a qualsevol familiar podria suposar una vulneració de la normativa de protecció de dades.

En primer lloc, cal assenyalar que aquesta Autoritat no ha tingut accés a la gravació de veu que es sol·licita ni a la seva transcripció.

Atès el context en què es formula la consulta, i sense més informació, convé assenyalar, d'entrada, que la normativa de protecció de dades de caràcter personal no resulta d'aplicació respecte de les dades de les persones difuntes, en aquest cas, de la persona que fa la trucada al telèfon del Servei Local de Teleassistència.

En aquest sentit, cal tenir en compte el considerant 27 de l'RGPD que disposa :

“El presente Reglamento no se aplica a la protección de datos personales de personas fallecidas. Los Estados miembros son competentes para establecer normas relativas al tratamiento de los datos personales de estas.”

A més, l'article 2.2.b) de l'LOPDGDD disposa:

“2. Esta ley orgánica no será de aplicación:

(...)

b) A los tratamientos de datos de personas fallecidas, sin perjuicio de lo establecido en el artículo 3.

(...).”

L'article 3 de l'LOPDGDD, esmentada, disposa el següent:

“1. Las personas vinculadas al fallecido por razones familiares o de hecho, así como sus herederos podrán dirigirse al responsable o encargado del tratamiento al objeto de solicitar el acceso a los datos personales de aquella y, en su caso, su rectificación o supresión.

Como excepción, las personas a las que se refiere el párrafo anterior no podrán acceder a los datos del causante, ni solicitar su rectificación o supresión, cuando la persona fallecida lo hubiese prohibido expresamente o así lo establezca una ley. Dicha prohibición no afectará al derecho de los herederos a acceder a los datos de carácter patrimonial del causante.

2. Las personas o instituciones a las que el fallecido hubiese designado expresamente para ello podrán también solicitar, con arreglo a las instrucciones recibidas, el acceso a los datos personales de este y, en su caso su rectificación o supresión.

Mediante real decreto se establecerán los requisitos y condiciones para acreditar la validez y vigencia de estos mandatos e instrucciones y, en su caso, el registro de los mismos.

3. En caso de fallecimiento de menores, estas facultades podrán ejercerse también por sus representantes legales o, en el marco de sus competencias, por el Ministerio Fiscal, que podrá actuar de oficio o a instancia de cualquier persona física o jurídica interesada.

En caso de fallecimiento de personas con discapacidad, estas facultades también podrán ejercerse, además de por quienes señala el párrafo anterior, por quienes hubiesen sido designados para el ejercicio de funciones de apoyo, si tales facultades se entendieran comprendidas en las medidas de apoyo prestadas por el designado.”

Així, segons l'exposat, tot i que la normativa de protecció de dades (RGPD i LOPDGDD) no resulta aplicable al tractament de dades de persones difuntes, la referida normativa preveu expressament que determinades persones vinculades amb aquestes *“per raons familiars o de fet”*, i també els seus hereus, o aquelles persones o institucions designades pel mateix titular de la informació, puguin accedir a la informació relativa a la persona morta i, si escau, demanar-ne la rectificació o la supressió (art. 3.1 LOPDGDD).

Això, a menys que consti la prohibició expressa del titular de la informació o que determinades previsions legals puguin limitar l'exercici d'aquesta facultat. En cas que la persona morta sigui menor d'edat o una persona amb discapacitat, caldrà tenir en compte les previsions específiques pel que fa a l'exercici d'aquestes facultats (art.3.3 LOPDGDD).

Així, la previsió de l'article 3 de l'LOPDGDD es refereix a l'accés i, si escau, rectificació (art. 16 RGPD) o supressió (art. 17 RGPD) respecte la informació personal d'una persona morta, sense establir condicions específiques o diferències en funció que les persones vinculades amb el titular vulguin accedir a una o altra tipologia d'informació personal ni tampoc pel tipus de dades.

La normativa esmentada, en referir-se a les persones vinculades per raons familiars o de fet, o els hereus que poden exercir el dret d'accés en relació amb dades personals de titulars morts, tampoc no estableix un ordre de prelació entre aquestes persones, sinó que únicament estableix categories de tercers que en principi han de poder accedir a la informació del difunt, en els termes de la normativa.

A més, la normativa tampoc no estableix un nombre limitat de persones que puguin accedir a dades personals d'un titular difunt, de manera que poden ser una o varies les persones que, acreditant la seva identitat i la vinculació amb el titular de les dades per raons familiars o de fet, o la seva condició d'hereu del difunt, podrien accedir a les dades d'aquest.

En el present cas les persones reclamants son familiars de la persona morta a qui es refereix la informació sol·licitada. Per tant, i a partir de les previsions de la normativa de protecció de dades personals, acreditant les seves identitats i la vinculació amb la titular de les dades per raons familiars (o de fet), o les seves condicions d'hereus de la persona difunta, podrien accedir a la gravació de veu del seu familiar, llevat que constés l'oposició expressa de la persona difunta al respecte (article 3.1 LOPDGDD). La comprovació d'aquestes circumstàncies correspondria, en tot cas, al responsable del tractament (article 4.7 RGPD), això és l'Ajuntament.

Per altra banda, cal fer notar, que des de la perspectiva de la transparència, el límit previst als articles 23 i 24 de l'LTC no resultaria d'aplicació. Si bé aquests articles de l'LTC no distingeixen sobre la seva aplicabilitat a les persones vives o difuntes, està clar que ambdós preceptes despleguen la regulació del límit al dret d'accés a la informació pública derivat del dret a la protecció de dades personals. Per tant, cal entendre que no entren en joc quan es tracta d'accedir a dades de persones difuntes.

Això sens perjudici de la possibilitat que l'accés a la informació de les persones difuntes es pugui veure limitat en el cas que la informació afecti la intimitat de la persona difunta, tal com es desprèn de l'article 18 CE, de l'article 21.1.f) de l'LTC, de la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge i, en especial, de l'article 36 de la Llei 10/2001 de 13 de juliol, d'arxius i documents, segons el qual la limitació de l'accés per a la protecció del dret a la intimitat persisteix fins 25 anys més enllà de la mort, o 50 anys des de la data del document si es desconeix la data de la mort, però es pot presumir -o es té la certesa- que la persona és morta.

En aquest sentit, val a dir que seria possible admetre l'accés dels familiars a la informació que sobre el seu familiar difunt consti en la gravació de la trucada efectuada per aquesta al telèfon de teleassistència.

III

Dit això, cal assenyalar, que en la gravació de la trucada al telèfon del Servei Local de Teleassistència a què s'ha fet referència, també poden constar dades de caràcter personal de terceres persones, en concret, de la persona que va atendre la dita trucada, sempre que s'identifiqués amb dades considerades de caràcter personal.

Pel que fa a aquesta informació personal, cal tenir present que sí resulta aplicable la legislació de protecció de dades, per la qual cosa el seu tractament haurà d'ajustar-se als principis i obligacions establerts en l'LOPDGDD i l'RGPD.

Tenint en compte que l'accés es sol·licita en relació amb informació de què disposa l'administració pública cal fer menció, en aquest sentit, a la Llei 19/2014, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

L'article 18 de l'LTC reconeix el dret de les persones a *"accedir a la informació pública, a què fa referència l'article 2.b, a títol individual o en nom i representació de qualsevol persona jurídica legalment constituïda"* (apartat 1).

L'article 2.b) de l'LTC defineix *"informació pública"* com *"la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei"*. (En termes similars l'article 13 de la Llei 19/2013).

Així doncs, la informació de què disposa l'Ajuntament consultant relativa a l'accés a la gravació de la trucada efectuada al telèfon de teleassistència té la consideració d'informació pública (article 2.b) de l'LTC).

A tal efecte, caldrà tenir en compte les previsions establertes en l'article 24 de la Llei 19/2014, que estableix les condicions sota les quals es pot facilitar l'accés a la informació pública quan aquesta, com en el cas ara examinat, conté dades personals.

En concret, l'apartat 1 d'aquest article disposa que *"s'ha de donar accés a la informació pública si es tracta d'informació directament relacionada amb l'organització, el funcionament o l'activitat pública de l'Administració que contingui dades personals merament identificatives llevat que, excepcionalment, en el cas concret hagi de prevaler la protecció de dades personals o altres drets constitucionalment protegits"*.

A manca de més informació, s'entén que les dades personals relatives a la persona que va atendre la trucada efectuada al telèfon de teleassistència que podrien constar en la gravació serien només llurs dades identificatives relacionades amb l'organització, el funcionament o la gestió de la trucada en qüestió.

Per aquest motiu, es considera que, des del punt de vista de la protecció de dades i per la informació de què es disposa, no hi hauria inconvenients en facilitar l'accés a aquesta

gravació per part de les persones que la sol·liciten, en tractar-se d'una comunicació de dades habilitada per l'article 24.1 de la Llei 19/2014.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents

Conclusions

Des del punt de vista del dret a la protecció de dades de caràcter personal, no hi hauria inconvenients per facilitar l'accés a les dades de la persona difunta que puguin constar en la gravació de la trucada efectuada al telèfon del Servei Local de Teleassistència, atès que la legislació de protecció de dades no resulta d'aplicació en aquests casos (article 2.2.b) i article 3 de l'LOPDGDD).

L'accés a les dades personals relatives a la persona que va atendre la dita trucada i que puguin constar en la gravació estaria habilitat per l'article 24.1 de la Llei 19/2014, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en tractar-se, en principi, de dades merament identificatives relacionades amb el funcionament o la gestió de la trucada.

Barcelona, 26 de setembre de 2023